

REFERAT Sundhedsudvalget 2022-2025 d. 21-01-2025

Mødedato Tirsdag d. 21. januar 2025 kl. 13:00

Mødested Udvalgsværelset, 3. s 28. Ørbækvej 100 indgang B, fløj 3.

Mødedeltagere Tommy Hummellose, Anne Skau Styrishave, Abdinoor Adam
Hassan, Cæcilie Crawley, Sanne Skougaard Andersen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Godkendelse af Psykiatrihandleplan.....	4
B-sag: Godkendelse af høring af Forebyggelsespolitik.....	8
B-sag: Navn til kommende Forebyggelsespolitik.....	10
D-sag: Orientering om Livsfaseanalyse fra SDU.....	12
D-sag: Økonomiske potentialer ved forebyggende indsatser i Odense Kommune.....	13
D-sag: Orientering om Sundhedsprofilundersøgelsen, Hvordan har du det? 2025.....	14
D-sag: Orientering om status på Støttepunktet.....	16
D-sag: Aktuelle sager.....	18

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-A00-4-24

Resume

Godkendelse af dagsorden til Sundhedsudvalgets møde den 21. januar 2025.

Beslutning

Sundhedsudvalget godkender dagsordenen.

Punkt 2: Godkendelse af Psykiatrihandleplan

29.00.00-A00-6-24

Resume

Denne sag handler om godkendelse af en ny psykiatrihandleplan i Odense Kommune.

Odense Byråd bestilte med budget 2023 igangsættelsen af udarbejdelse af en psykiatrihandleplan under Sundhedsudvalget.

Rådmænd for de involverede forvaltninger drøftede på et møde den 22. maj 2024 en række politiske "hjørneflag" for psykiatrihandleplanen, hvilket blandt andet var en enighed om, at psykiatrihandleplanen er et ufinansieret handlingskatalog. Det vil sige at der i handleplanen ikke er anvist finansiering og dermed vil det være op til de politiske udvalg eller byråd at finde finansiering. Det kan således bl.a. ske via de årlige budgetforhandlinger. Ved budgetforhandlingerne for 2025 blev der afsat 2,0 mio. kr. årligt i 2025-2027 til begyndende realisering.

Handleplanen er struktureret efter fire temakapitler 1) Bedre overgange til psykiatrien, 2) Bedre mestring af hverdagslivet, 3) Sundhedsfremme inden for det psykiatrinære og 4) Øget mental sundhed. Handleplanen indeholder 24 forslag til indsatser.

Psykiatrihandleplanen er løbende blevet behandlet i Sundhedsudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget, Børn- og Ungeudvalget, By- og Kulturudvalget og i Ældre- og Handicapudvalget. Der har været et tæt samarbejde på tværs af involverede forvaltninger med Chefforum for Sundhedsområdet som styregruppe.

I høringsperioden er der indkommet seks høringsvar.

Sagen behandles i Sundhedsudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget, Børn- og Ungeudvalget og Ældre- og Handicapudvalget den 21. januar 2025, i By- og Kulturudvalget den 22. januar 2025 og Odense Byråd den 5. februar 2025.

Effekt

Med psykiatrihandleplanen er ambitionen, at Odense Kommune bidrager til målsætningerne:

- Mindre ulighed i sundhed
- Mennesker med psykiske lidelser lever længere
- Flere med psykiske lidelser gennemfører en uddannelse eller tilknyttes arbejdsmarkedet
- Mental sundhed fremmes via brug af kommunale kulturelle tilbud
- Flere pårørende får den rette støtte
- Bedre overgange mellem sektorer og sammenhængende behandling.

Dermed vil psykiatrihandleplanen forventes at have en positiv effekt på Odensemålet "Et sundere Odense".

Indstilling

Sundhedsforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, By- og Kulturforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender Odense Kommunes psykiatrihandleplan.

Beslutning

Sundhedsudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

Odense Byråd bestilte med budget 2023 igangsættelsen af udarbejdelse af en psykiatrihandleplan under Sundhedsudvalget. Med denne sag skal Odense Byråd godkende Odense Kommunes nye psykiatrihandleplan.

Sundhedsstyrelsen definerer "en psykisk lidelse" bredt, og grænsen mellem mental trivsel og psykisk lidelse er flydende og rækker på nogle områder ind over hinanden. Psykisk sygdom berører store dele af den danske befolkning - også i Odense. Det skønnes af 40-50% af befolkningen på et tidspunkt i deres liv vil have haft "en psykisk lidelse" i enten kortere eller længere perioder. Både børn, unge og voksne kan rammes af psykiske lidelser eller være pårørende til borgere med psykiske lidelser.

Odense Byråd godkendte i 2024 2030-handleplanen for arbejdet med børn og unges mentale trivsel. Psykiatrihandleplanen fokuserer på voksne, og dermed skal de to handleplaner supplere hinanden og i sammenhæng udgøre ét hele.

Rammesætning for psykiatриhandleplanen

Rådmænd for de involverede udvalg har på et møde de 22. maj 2024 formuleret følgende "hjørneflag" for arbejdet med at formulere et udkast til psykiatриhandleplanen:

- Handleplanen skal være ambitiøs, gerne med fokus på voksne
- Indsatserne skal ligge inden for kommunalfuldmagten
- Sundhedsudvalget arbejder efter initiativret i forhold til andre udvalg. Det vil sige at Sundhedsudvalget første behandler udkastet til handleplanen
- Der kan udarbejdes et ufinansieret handlingskatalog, som udvalgene må forholde sig til
- Det skal fremgå udkastet til kataloget, hvilket udvalg der er ansvarlig for konkrete indsatser
- Handlingen kan indeholde indsatser, der arbejdes med sideløbende i anden sammenhæng

Chefforum for Sundhedsområdet er styregruppe for psykiatриhandleplanen, og der har været nedsat en tværfaglig arbejdsgruppe. Handleplanen er udarbejdet i tæt samarbejde mellem Sundhedsforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, By- og Kulturforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen.

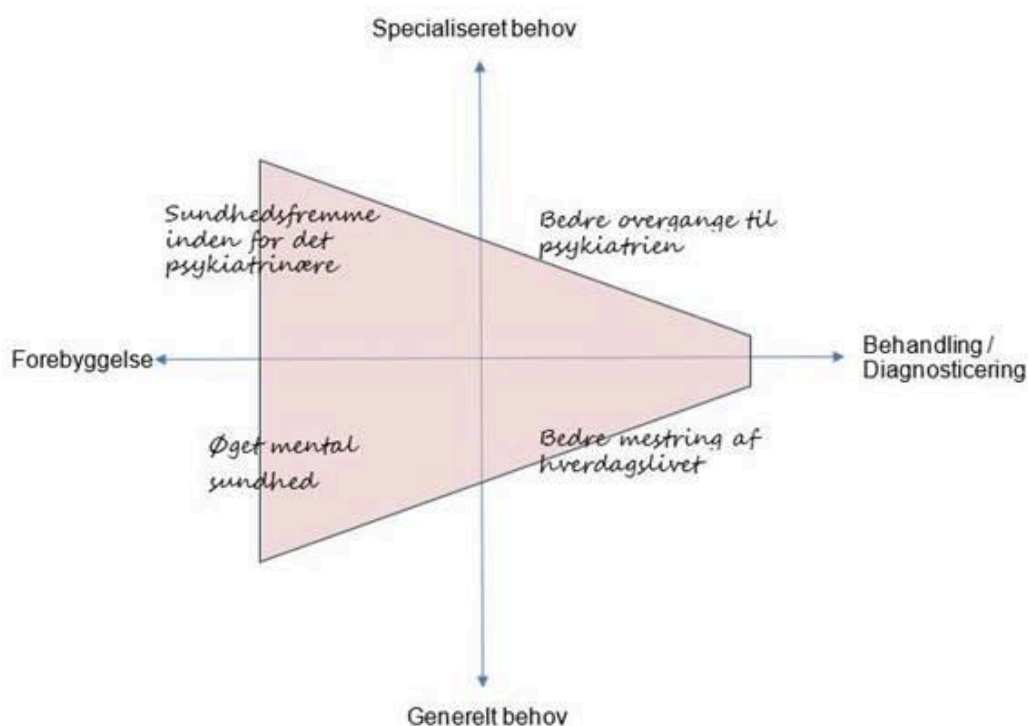
Sideløbende med psykiatриhandleplanen arbejdes der i forvaltningerne med indsatser fra budgetforlig. Dette gælder bl.a. indsatser vedr. tvang og magtanvendelser.

Regionen og kommunerne har ansvar for forskellige elementer ift. pårørende og borgere med psykiske lidelser. Kommunen har ansvaret for bl.a. bostøtte (støtte i eget hjem), aflastning (til forældre til personer under 18 år med psykisk sygdom), bosteder, akut hjælp gennem tilbud som akuttelefon o.l. og hjælp til pårørende. Dermed har kommunerne ansvaret for at hjælpe borgere med psykiske lidelser med ting, som ikke har med den psykiatriske behandling at gøre. Regionen har derimod ansvaret for den sundhedsfaglige udredning, diagnosticering, behandling m.m. Dette skaber en dimension som strækker sig fra forebyggelse til behandling/diagnosticering. Fra et borgerperspektiv kan man have behov for et generel hjælp til et specialiseret behov. Dette skaber en anden dimension. Ved at krydse de to dimensioner opstår de fire temakapitler som handleplanen struktureres omkring (jf. Figur 1).

De fire temakapitler i udkastet er:

- Bedre overgange til psykiatrien
- Bedre mestring af hverdagslivet
- Sundhedsfremme inden for det psykiatrinære
- Øget mental sundhed

Figur 1: Overblik over temakapitler

Offentlig høring

Psykiatrihandleplanen har været sendt i offentlig høring hvor byens borgere og øvrige interessenter har haft mulighed for at bidrage med input og kommentarer. I bilag 2 fremgår de indkomne høringssvar i fuld længde.

Der er modtaget høringssvar fra:

- Psykiatrien i Region Syddanmark
- Social Sundhed
- Bedre psykiatri
- Psykiatrirådet
- Udsatterådet
- Lene Niveau

Handicaprådet og Ældrerådet har tidligere fremsendt høringssvar, som indgik i udvalgsbehandlinger af psykiatrihandleplanen d. 29. og 30. oktober 2024. Disse høringssvar medførte en præcisering af at handleplanen også omfatter ældre borgere.

I Odense Kommune er der nedsat et psykiatriråd, der løbende kommer med anbefalinger, og blandt andet er kommet med forslaget "Den Åbne Dør" til psykiatrihandleplanen. Der vil blive arbejdet videre med de behov, der er beskrevet i initiativet, som en del af udmøntning af psykiatrihandleplanen.

Flere steder i Odense Kommune arbejdes der ud fra et princip om en åben indgang. Bl.a. har Børn- og Ungeforvaltningen en "åben dør" der hedder "Åben konsultation" som henvender sig til fagpersoner. Dertil arbejdes på det lettilgængelige behandlingstilbud til børn og unge i alderen 5-17 år. Center for Mental Sundhed i Sundhedsforvaltningen arbejder ligeledes ud fra et princip om en åben dør, for borgere der er fyldt 18 år. I Ældre- og Handicapforvaltningen findes "Indgangen" som er en fysisk og telefonisk indgang til forvaltningen. De indkomne bemærkninger har ikke givet anledning til justeringer i psykiatrihandleplanen. Dog vil bemærkningerne sideløbende kunne indgå i arbejdet med psykiatrihandleplanen. Et første skridt til at komme psykiatrirådet ind i møde kan være at skabe øget synlighed omkring de kommunale tilbud, der allerede har en åben dør.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Bilag 1: Psykiatrihandleplan

Bilag 2: Samlede høringsvar

Punkt 3: B-sag: Godkendelse af høring af Forebyggelsespolitik

00.01.00-P22-2-23

Resume

Med denne sag skal Sundhedsudvalget godkende at sende udkast til Forebyggelsespolitik i offentlig høring fra 22. januar til 5. februar 2025.

Udkast til Forebyggelsespolitik, koordineret af Sundhedsudvalget og Chefforum for sundhedsområdet, fastlægger en ny strategisk ramme for forebyggelse og sundhedsfremme i Odense Kommune. Den er drøftet i flere udvalg, som har bidraget med bemærkninger. Disse bemærkninger har ført til mindre rettelser, og politikken kan nu sendes i offentlig høring.

Politikken bygger på fire hjørneste:

1. Vi skal tænke sundhed med i alt
2. Vi skal forstå, hvor behovet er størst
3. Vi skal prioritere efter effekt
4. Vi skal investere i bedre sundhed og økonomi

Efter politikens vedtagelse i Byrådet skal der udvikles handleplaner, der sigter mod at øge odenseanernes sunde og aktive leveår. I det arbejde skal der også afsøges strategiske samarbejder og opbygges evidens, der er afgørende for at sikre effektive indsatser og vidensdeling.

Effekt

Forebyggelsespolitikens formål er at øge odenseanernes sunde og aktive leveår. Herunder med et fokus på, at reducere ulighed i sundhed og styrke forebyggende og sundhedsfremmende initiativer med effektfulde indsatser. Forebyggelsespolitikken har derfor ambitioner om, at der gennem afledte handleplaner og indsatser kan forventes en positiv effekt på Odensemålet "Et sundere Odense" som en integreret del af byen og kommunens udvikling.

Indstilling

Sundhedsforvaltningen indstiller, at Sundhedsudvalget godkender at Udkast til Forebyggelsespolitik sendes i offentlig høring i perioden 23. januar 2025 og frem til den 5. februar 2025.

Beslutning

Sundhedsudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Med denne sag skal Sundhedsudvalget godkende at sende Forebyggelsespolitikken i offentlig høring i perioden 22. januar 2025 og frem til den 5. februar 2025.

Forebyggelsespolitikken i Odense Kommune er en politik koordineret af Sundhedsudvalget og med Chefforum for sundhedsområdet som administrativ styregruppe. Politikken er ikke en klassisk politik med beskrivelse af konkrete indsatser, der skal gennemføres. Det er en politik, der fastlægger en strategisk ramme for, hvordan Odense på tværs af kommunen vil arbejde med forebyggelse og sundhedsfremme. Målet er at løfte opgaven op på strategisk niveau og med bedre effekt til følge. Politikken er for hele Odense Kommune, men centreret om Sundhedsudvalget.

Forebyggelsespolitikken er drøftet i Sundhedsudvalget, Børn- og Ungeudvalget, Ældre- og Handicapudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget, By- og Kulturudvalget, Klima- og Miljøudvalget med mulighed for at bidrage med bemærkninger fra de enkelte udvalgs ressortområde henholdsvis den 10. og 11. december 2024.

Bemærkningerne fra udvalgene er sammenfattet i følgende punkter:

- Fremhæv de krydsfelter hvor sundhed er en del. Der er mange områder i kommunen, der direkte eller indirekte har indsatser, der retter sig mod forebyggelse og sundhedsfremme eksempelvis:
 - Sundhedsfremme er en del af byudviklingen f.eks. i arbejdet med æstetik, larm, transport
 - I udviklingen af kulturtilbud
 - I støtte og kriterier til foreningsaktiviteter
- Politikken kan styrkes ved at inkludere borgere og inddrage dem i arbejdet med flere sunde leve år.
- Begreber som forebyggelse og sundhedsfremme skal forklares - vi skal fremhæve hvordan vi definerer og forstår begreberne.
- Redaktionelle inputs:
 - Sproget skal være skrevet, så alle kan læse det. I respekt for at politikken i store vendinger henvender sig som et værktøj og retningsgiver for arbejdet med konkret handleplaner. Selve handleplanerne/rækkefølgeplanerne vil indeholde konkrete indsatser, der skal være borgernære – også i sproget.

- Overflødige eller misvisende ord skal fjernes.
- Samt følgende tilføjelser/ændringer:
 - Formuleringen aktiv skal ændres til proaktiv
 - Delmål 2 skal omformuleres, så ulighed i sundhed står skarpere og tidshorisonten fremrykkes til 2026
 - Delmål 3 skal inkludere alkohol, som en faktor i sundhedsprofilen 2029

Bemærkningerne har givet anledning til enkelte rettelser i indholdet af politikken, som kan ses i vedlagte bilag (bilag 2). Det er vurderet at ændringerne ikke har karakter af større ændringer i indholdet af politikken, og det derfor kan sendes i offentlig høring i den version, der er vedlagt denne sag (bilag 1).

Udkast til Forebyggelsespolitik er fortsat en retnings- og rammesættende politik, hvor vi går væk fra en klassisk indsatspolitik og i stedet sætter hjørnesteinene og ambitionerne for hvordan, vi skaber de bedste forudsætninger for at have flest mulige sunde leveår i Odense. Det sker ved, at der løbende skal udvikles og implementeres evidensbaserede indsatser på forebyggelses- og sundhedsfremmeområdet.

“Flere sunde leveår – Forebyggelsespolitik” bygger på fire solide hjørnestein, hvor Byrådet forpligter sig til, at:

- 1.Vi skal tænke sundhed med i alt
- 2.Vi skal forstå, hvor behovet er størst
- 3.Vi skal prioritere efter effekt
- 4.Vi skal investere i bedre sundhed og økonomi

Løbende udvikling af handleplaner, der sigter mod at øge odenseanernes sunde og aktive leveår, skal tage afsæt i de fire hjørnestein og fokusere på at sikre lighed i sundhed, effektfulde indsatser og et økonomisk potentiale.

Strategiske samarbejder, faglig viden og evidens er afgørende for at vi bygger værdiskabende indsatser og sikrer vidensdeling på tværs. Vi vil derfor involvere eksperter, der kan kvalificere hvilke indsatser Odense Kommune skal investere i.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Udkast til Forebyggelsespolitikken 09-01-2025.pdf

Punkt 4: B-sag: Navn til kommende Forebyggelsespolitik

00.01.00-P22-2-23

Resume

Med denne sag skal Sundhedsudvalget beslutte et navn eller titel til den kommende politik for forebyggende og sundhedsfremmende indsatser. Politikken skal sætte rammerne for fremtidige indsatser med målet om at øge odenseanernes sunde og aktive leveår.

Fire hjørnesten er centrale: tænke sundhed i alt, forstå hvor behovet er størst, prioritere efter effekt og investere i bedre sundhed og økonomi.

Fem navneforslag er på bordet: "Forebyggelsespolitik" "Forebyggelsespolitik for flere sunde leveår" "Politik for flere sunde leveår", "Flere sunde leveår – en forebyggelsespolitik" og "Flere sunde leveår – Politik for forebyggelse og sundhedsfremme".

Begreberne forebyggelse og sundhedsfremme er væsentlige. Forebyggelse fokuserer på at reducere sygdomsrisici gennem forskellige niveauer af interventioner, og sundhedsfremme handler om at skabe sunde levevilkår og styrke individets evne til at tage ansvar for egen sundhed. Begge begreber præciserer politikens omfang og mål.

Effekt

Udkast til Forebyggelsespolitik sigter mod at øge odenseanernes sunde og aktive leveår. Herunder med et fokus på at reducere ulighed i sundhed og styrke forebyggende og sundhedsfremmende initiativer med mere systematisk brug af effektfulde indsatser. Udkast til Forebyggelsespolitik har derfor ambitioner om, at der gennem kommende handleplaner og indsatser kan forventes en positiv effekt på Odensemålet "Et sundere Odense", som en integreret del af byen og kommunens udvikling.

Indstilling

Sundhedsforvaltningen indstiller, at Sundhedsudvalget beslutter et navn for den kommende politik for forebyggende og sundhedsfremmende indsatser.

Beslutning

Sundhedsudvalget beslutter, at den kommende politik får følgende navn:

"Flere sunde leveår
Politik for forebyggelse og sundhedsfremme"

Sagsfremstilling

Med denne sag skal udvalget beslutte et navn eller titel til den kommende politik for forebyggende og sundhedsfremmende indsatser. Politikken skal være rammesættende for retningen i udviklingen og fremtidige indsatser og bidrage til at man kan have flere sunde leveår i Odense. Derfor er der behov for at drøfte et muligt navn, der omfavner politikens formål og sigte.

Politikkens mål er at øge odenseanernes sunde og aktive leveår, og skabe de bedste forudsætninger for at odenseanere kan have flest mulige sunde leveår. Det sker gennem fire hjørnesten, der er grundelementer i arbejdet med fremtidige indsatser:

- 1.Vi skal tænke sundhed med i alt
- 2.Vi skal forstå, hvor behovet er størst
- 3.Vi skal prioritere efter effekt
- 4.Vi skal investere i bedre sundhed og økonomi

Som udkast til denne drøftelse er der forslag om fem forskellige navne:

- Forebyggelsespolitik
- Forebyggelsespolitik for flere sunde leveår
- Politik for flere sunde leveår
- Flere sunde leveår – en forebyggelsespolitik
- Flere sunde leveår – Politik for forebyggelse og sundhedsfremme

I forslagene indgår begreberne forebyggelse og sundhedsfremme, da de begge er vigtige og ofte bruges til at forbedre folkesundheden. De adskiller sig indbyrdes fra hinanden ved at have forskelligt fokus og tilgange. I nedenstående foldes begrebernes betydning ud. Dertil har regeringen som led i sundhedsreformen varslet, at der

kommer en lov om forebyggelse, og i det lys kan det være hensigtsmæssigt at have klarhed over begrebernes indhold og sigte mod at anvende dem på samme måde. Således hægter nedenstående udfoldelse af begreberne "forebyggelse" og "sundhedsfremme" sig på Det Nationale Begrebsråd for Sundhedsvæsenet, juni 2005. Her blev lagt frem, hvordan sproget skal bruges og forstås. Rådets arbejde stod på skulderne af WHO's Health Promotion Glossary (2) fra 1998.

Forebyggelse handler om at reducere risikoen for sygdomme og sundhedsproblemer gennem generelle eller specifikke foranstaltninger og tidlige interventioner. Det kan opdeles i underniveauer:

- Primær forebyggelse har til formål at hindre sygdom, psykosociale problemer eller ulykker i at opstå
- Sekundær forebyggelse har til formål at opspore og begrænse sygdom og risikofaktorer tidligst muligt
- Tertiær forebyggelse har til formål at bremse tilbagefald af sygdom og forhindre udvikling og forværring af kroniske tilstande, herunder fysisk og psykosocial funktionsnedsættelse.
- Strukturel forebyggelse har til formål at begrænse forekomsten af risikofaktorer og gøre det sunde valg nemt gennem lovgivning, styring og regulering
- Selektiv forebyggelse, hvor målgruppen er befolkningsgrupper med kendte risikofaktorer eller kendt risikoadfærd.

Sundhedsfremme handler om proaktivt at skabe rammer, aktiviteter, processer osv, der har til formål at øge sundhed og som fremmer den enkeltes sundhed og folkesundheden. Fokus er på at forbedre den generelle sundhed og trivsel ved at skabe et sundere miljø og livsstil. Målet er at skabe sunde levevilkår og styrke individets evne til at tage ansvar for egen sundhed.

Således kan man sige, at der er tale om to sider af samme mønt; den ene side starter med at reducere risiko, og den anden med at øge det, der fremmer det sunde. Begge fagbegreber er med til at præcisere omfanget af politikken virke.

Ét af forslagene til navn inddrager ikke fagbegreberne. Fokus er hér rettet mod den overordnede politiske målsætning. Hvilken specifik faglighed, der er i spil, nedtones

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 5: D-sag: Orientering om Livsfaseanalyse fra SDU

00.01.00-P22-2-23

Resume

Statens Institut for Folkesundhed på SDU har for Odense Kommune udarbejdet en rapport om sundhedstilstanden og -udfordringerne blandt borgerne i Odense Kommune. Arbejdet er udført for at øge vidensgrundlaget for arbejdet med forebyggelse og sundhedsfremme i Odense. Der er tale om en endnu ikke færdiggjort rapport, der beskriver forekomsten og ophobningen af negative sundhedsindikatorer baseret på data fra den regionale sundhedsprofilundersøgelse "Hvordan har du det? Region Syddanmark 2021".

Rapporten fremhæver flere sundhedsudfordringer i Odense. Rapportens centrale pointer for Odense sundhedsudfordringer er:

- En høj forekomst og en udtalt ophobning af mentale helbredsudfordringer blandt borgerne i Odense Kommune, særligt blandt unge kvinder.
- En høj forekomst og ophobning af indikatorer for rusmiddelbrug i alle aldersgrupper, dog med variation mellem aldersgrupperne i typen af rusmidler.
- En høj forekomst og ophobning af indikatorer for sygdomme i de ældste aldersgrupper.
- På tværs af aldersgrupperne ses en gennemgående social ulighed i ophobningen af negative sundhedsindikatorer, og uligheden kondenseres og bliver mere konsistent højere alder.
- For flere indikatorer ses der tydelige forskelle mellem borgerne i Odense Kommune og den øvrige del af Region Syddanmark. Forskellene er dog ikke kendetegnet ved et systematisk mønster.

Det særlige ved rapporten er, at den viser ophobninger af risikofaktorer. Rapporten viser, at risikofyldte livssituationer er udbredte i befolkningen og i alle livsfaser, men at de risikofyldte livssituationer ser lidt forskellig ud afhængig af alder. Social ulighed i sundhed er gennemgående og bliver mere udtalt med alderen.

Rapporten konkluderer, at tidlig indsats er nødvendig for at forhindre, at børn og unge tager helbredsudfordringer med ind i voksenlivet. For voksne er der behov for forebyggelse af kroniske sygdomme. Rapporten kan bruges som et evidensbaseret redskab til at prioritere og udvikle sundhedsfremmende indsatser i Odense Kommune. Den færdiggjorte rapport vil tilgå ekspertrådet for forebyggelse og det ekspertråd om advisory board om forskning, der begge blev besluttet af Sundhedsudvalget på mødet den 26. november 2024. De to ekspertrådpåneler skal arbejde hen over 1. og 2. kvartal 2025.

Forvaltningen vil på udvalgsmødet gennemgå rapportens hovedpointer.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 6: D-sag: Økonomiske potentialer ved forebyggende indsatser i Odense Kommune

00.01.00-P22-2-23

Resume

En del af arbejdet med at etablere et videngrundlag for forebyggelse og sundhedsfremme i Odense har været at undersøge hvilke økonomiske konsekvenser og potentialer, der er forbundet med manglende forebyggelse sammenholdt med et kommunaløkonomiske perspektiv på øget forebyggelse. Med det afsæt har Kraka Economics udarbejdet en analyse for Odense Kommune, der dykker ned i de tre største kroniske sygdomme: Type-2 diabetes, KOL og lænde-ryg/gigt.

Med udgangspunkt i en kortlægning af forekomsten på tværs af udvalgte kommuner opstilles en beregning af kommunale meromkostninger forbundet med kroniske sygdomme. Analysen indgår i en endnu ikke færdiggjort rapport, der omfatter et indsatskatalog med mulige kommunale indsatser for de enkelte sygdomme. Kataloget er udarbejdet med input fra Lungeforeningen, Diabetesforeningen og Gigtforeningen.

Formålet med analysen er at skabe viden og indsigt i de kommunaløkonomiske perspektiver og investeringsperspektiver, der er i forebyggelse, og vil kunne bruges som et evidensbaseret redskab til at prioritere og udvikle forebyggelsesindsatser i Odense Kommune. Den færdige rapport vil tilgå ekspertrådet for forebyggelse og det ekspertråd om forskning, der begge blev besluttet af Sundhedsudvalget på mødet den 26. november 2024.

Kraka Economics vil på udvalgsrådet præsentere de centrale pointer fra den endnu ikke færdiggjorte rapport.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 7: D-sag: Orientering om Sundhedsprofilundersøgelsen, Hvordan har du det? 2025

01.11.34-A50-1-24

Resume

Den 4. februar 2025 gennemføres Sundhedsprofilundersøgelsen "Hvordan Har Du Det?" for 5. gang blandt 63.800 tilfældigt udvalgte borgere i Region Syddanmark på 16 år og derover. Undersøgelsen, der kører til og med den 18. maj 2025, er Danmarks største landsdækkende spørgeskemaundersøgelse af danskernes selvoplevede sundhed på forskellige områder.

Borgerne vil møde omtale af undersøgelsen flere steder lokalt, mens undersøgelsen kører. Der iværksættes indsatser både nationalt, regionalt og kommunalt for at gøre borgerne opmærksomme på undersøgelsen og for at få flest mulige borgere til at besvare spørgeskemaet. Jo flere, som besvarer skemaet, desto bedre bliver datagrundlaget for arbejdet med sundhed og forebyggelse.

Når borgerne har besvaret spørgeskemaet, og data ligger klar i foråret 2026, vil sundhedsudvalg og forvaltningen få statistiske data om borgernes sundhedsadfærd, selvoplevet helbred, risikofaktorer, sygdomsmønstre, livsstil i forhold til sundhed, oplevet livskvalitet, oplevelse af stress samt hvordan de sociale relationer opleves. Sundhedsprofilerne giver kommuner og regioner mulighed for at prioritere indsatser til gavn for borgerne, hvor der er størst behov for det.

Baggrund

Arbejdet med sundhedsprofilen baserer sig på en aftale indgået i 2009 mellem Finansministeriet, Sundhedsministeriet, Danske Regioner og KL.

Sundhedsprofilen, "Hvordan har du det?" er Danmarks største landsdækkende spørgeskemaundersøgelse, og den gennemføres hvert fjerde år på samme tid i samtlige regioner og kommuner. Spørgeskemaet udsendes til godt 300.000 tilfældigt udvalgte danskere fra 16 år og er fordelt på alle landets kommuner. Med resultaterne fra Sundhedsprofilerne i 2010, 2013, 2017, 2021 og nu også i 2025 opnås flere sammenlignelige data, hvilket gør det muligt at følge udviklingen i danskernes sundhedsvaner, trivsel og sygdom.

Sundhedsprofilundersøgelsen 2025 i Region Syddanmark

Undersøgelsen starter den 4. februar 2025, hvor 63.800 tilfældigt udvalgte borgere i Region Syddanmark får tilsendt spørgeskemaet. Odense Kommune har valgt at udvide antallet af stikprøver med 2.500 ekstra personer ud over de i oprindelige 5000 respondenter. Det betyder, at Odense Kommune i lighed med undersøgelsen i 2021 ender med en stikprøvestørrelse på 7500 (med en svarprocent på 60,8% 2021).

Undersøgelsen kører frem til og med den 18. maj 2025. Alle henvendelser til borgerne er underskrevet af både regionsrådsformanden og borgmestre/rådmand i de syddanske kommuner.

For at kunne følge udviklingen over tid er størstedelen af de spørgsmål, borgerne stilles i undersøgelsen, de samme, som blev stillet ved den seneste undersøgelse i 2021, men spørgeskemaet indeholder også en række nye spørgsmål. Emnerne i spørgeskemaet spænder blandt andet over fysisk og psykisk sygdom, smerter, rygning og alkoholforbrug samt kost, fysisk aktivitet og fællesskaber.

Der sendes løbende påmindelser til de borgere, som der ikke modtages svar fra. Dette sker både via digital og fysisk post. At mange borgere vælger at besvare spørgeskemaet, er afgørende for et retvisende datagrundlag.

Region Syddanmark samarbejder med de syddanske kommuner om undersøgelsens gennemførelse. Borgerne vil derfor møde omtale af undersøgelsen rundt i kommunerne, men også på sygehusene, i lægehuse og på sociale medier. Den lokale annoncering er tilrettelagt i sammenhæng med den nationale kommunikationskampagne omkring undersøgelsen, som blandt andet rummer en særlig prioritering af den unge målgruppe.

Regionen har medio december sendt en kampagnepakke til kommunerne, som materiale til eksternt og intern brug - herunder plan for kommunikationsindsats samt forslag til tidsplan, informationsfilm som forklarer, hvad sundhedsprofilundersøgelsen går ud på, og hvad resultaterne kan bruges til, en generisk sagsfremstilling til fx politiske møder, inspirationsliste med steder, hvor elektroniske eller trykte plakater kan anvendes, og filmspots kan vises mv.

Der er tilsvarende udarbejdet grafiske elementer, skabelon til pressemeddelelse, skabelon til annonce - tiltænkt ugeaviser/egne trykte medier, webbannere, plakater med mulighed for eget logo, nationale spots til sociale medier, hjemmeside, info-tv-skærme og lign.

For at sikre en høj svarprocent deltager alle de borgere, som besvarer spørgeskemaet, automatisk i en konkurrence om at vinde kontante præmier på hhv. 15.000 kr. (x 1) kr., 10.000 kr. (x 3) og 5.000 kr. (x 10).

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 8: D-sag: Orientering om status på Støttestpunktet

29.12.00-G01-3-23

Resume

Med denne sag ønsker forvaltningen at give Sundhedsudvalget en status på Støttestpunktet, der blev finansieret med budget 2023 og gennem forståelsespapiret "Et skifte til gavn for børn og unges mentale trivsel" under titlen 'En indgang til børn og unge i mental mistrivsel'.

Støttestpunktet blev lanceret den 1. marts 2024 og er en hjælpetjeneste forankret i Center for mental sundhed. Formålet med Støttestpunktet er at skabe en enklere og mere tilgængelig vej til de mange hjælpemuligheder for børn og unge i mental mistrivsel, der tilbydes på tværs af kommunale, regionale og civile aktører. Støttestpunktet henvender sig primært til børn og unge i alderen 10-30 år, men også familier, pårørende og fagpersoner kan benytte sig af tilbuddet.

Med Barnets Lov, der trådte i kraft 1. januar 2024, blev alle kommuner fra 1. april forpligtet til at etablere en indgang på deres hjemmeside, der gør det let for børn og unge at se, hvem de skal kontakte, hvis de har behov for hjælp og støtte – både i akutte situationer og ved spørgsmål eller bekymringer. Indgangen i Odense Kommune er i samarbejde med Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen blevet til Støttestpunktet.

Støttestpunktet er blandt andet en hjemmeside, hvor man under forskellige temaer kan finde relevant hjælp. Temaerne inkluderer blandt andet 'angst og stress', 'mobning', og 'fællesskab samt venner og ensomhed'. Man kan også henvende sig anonymt til Støttestpunktet og få hjælp enten via SMS eller telefonisk. Der er telefontid fra kl. 13-15 mandag til torsdag, mens man kan sende en SMS hele døgnet og forvente svar senest næste hverdag.

I Center for mental sundhed har de en bred faglighed inde for bl.a. rådgivning og vejvisning til de mange tilbud, der findes til børn og unge i mental mistrivsel. Dog har de primært tidligere beskæftiget sig med målgruppen 18+ år, og derfor har der som en del af opstarten af Støttestpunktet været fokus på særligt den helt unge børnegruppe og hvilke udfordringer, der typisk fylder for den aldersgruppe. Til dette har centrets personale fået sparring fra bl.a. psykologteamet i Odense Kommune og børne- og familierådgivningen. Derudover har Center for mental sundhed ansat en rådgiver med erfaring fra netop børne- og ungeområdet til primært at beskæftige sig med Støttestpunktet.

Kommunikation

Siden lanceringen den 1. marts har forvaltningen gennemført en omfattende kommunikationsindsats, både via sociale medier, trykte medier og radio. Der er desuden blevet uddelt materialer til alle folkeskoler i Odense samt de privatskoler og uddannelsesinstitutioner, der har ønsket at modtage information om Støttestpunktet.

I samarbejde afholdt Sundhedsforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen en konkurrence på folkeskolerne, hvor eleverne skulle informere deres skole om Støttestpunktet og de hjælpemuligheder, der tilbydes. To vindere blev fundet og belønnet med et valgfrit klassearrangement i samarbejde med UngOdense, med fokus på at styrke fællesskabet.

Center for Mental Sundhed har også ved flere arrangementer for borgere og fagpersoner promoveret Støttestpunktet. Formidlingen om tjenesten og dens muligheder for hjælp er en fortsat vigtig opgave for forvaltningen. Derfor planlægger forvaltningen også at være mere opsøgende i kommunikationen og dialogen med børn, unge og fagpersoner ved at komme ud på uddannelsesinstitutionerne og skolerne for at fortælle om tjenesten i 2025.

Kontakt til Støttestpunktet på telefon og SMS

Siden den 1. marts har Støttestpunktet modtaget omkring 30 henvendelser, hvoraf størstedelen er kommet via SMS. De fleste af disse henvendelser har omhandlet angst, spiseforstyrrelser og familierelationer. Flest henvendelser er kommet fra piger i alderen 10-12 år via SMS.

Ud over børn og unge, der har søgt hjælp, har også et par fagpersoner henvendt sig for at få rådgivning i forbindelse med problemstillinger omkring et barn eller en ung.

Hjemmesiden

Hjemmesiden har haft 2.839 besøgende siden den 1. marts og frem til den 5. november. De mest besøgte sider inkluderer blandt andet 'angst og stress' og 'kontakt Støttestpunktet'.

Etablering af nye rådgivningstilbud

Erfaringer fra sammenlignelige rådgivningstjenester viser, at det kan tage tid at opbygge kendskab. Den mest kendte rådgivningstjeneste blandt børn og unge i Danmark er Børnetelefonen, som har eksisteret siden 1987. I 2023 havde Børnetelefonen mere end 60.000 samtaler med børn og unge.

I 2017 blev der gennemført en evaluering af Elevtelefonen, som på mange måder er et sammenligneligt tilbud med Støttestpunktet. Elevtelefonen drives af Danske Skoleelever og tilbyder anonym rådgivning via telefonlinje og chat. Her kan skoleelever få råd og vejledning om alt fra mobning, venskaber og karakterer. Evalueringen fra 2017 viste,

at Elevtelefonen siden etableringen i 2013 havde oplevet en fordobling i antallet af henvendelser hvert år. En lignende undersøgelse af rådgivningstilbuddet Headspace foretaget i 2015 viste også en fordobling af brugere i det odenseanske Headspacecenter fra 159 brugere i 2014 til 358 brugere i 2015. Headspace blev etableret i 2013.

Erfaringerne fra etableringen af Elevtelefonen og Headspace viser, at det kan tage tid at få børn og unge til at benytte en ny rådgivningstjeneste. Det må derfor forventes, at der vil være en opbygningsperiode, hvor kendskabet og brugen af Støttepunktet gradvist øges i takt med vedholdende kommunikation om tjenesten, så flere børn og unge vil føle sig trygge ved at søge hjælp og vejledning via Støttepunktet.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 9: D-sag: Aktuelle sager

00.22.00-A00-4-24

Resume

Beslutning

Orientering givet.

- Opdatering på etableringen af de to ekspertråd
- KL konferencer